

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу Чжицяна ЛЮ на тему
«Формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів
у вищих педагогічних закладах КНР», представлену на здобуття наукового
ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за
спеціалізаціями)**

Актуальність дисертаційної роботи та її зв'язок із науковими дослідженнями. Зміни в освіті за останні роки, глобальні зміни у суспільстві, свідками яких ми є, потреба в інноваційних підходах і методах викладання різних дисциплін, постійних пошук нових форм взаємодії вчителя та здобувачів освіти – це та багато інших чинників спричинили необхідність кардинального перегляду змісту та форм взаємодії в освітньому середовищі вищої хореографічної освіти. Зазначені процеси мають за мету досягнення високої якості освітніх програм та організації освітнього процесу, а передусім – формування у здобувачів освіти хореографічних спеціальностей різних спеціальних (фахових) та загальних компетентностей, що є значущими для їх подальшого успішного кар'єрного та творчого зростання в хореографічній та викладацькій діяльності. У професійній підготовці майбутніх вчителів-хореографів надважливим є питання актуальності набутих компетентностей потребам теперішнього часу і перспективам розвитку хореографічної освіти. В сучасному творчому й освітньому просторі хореограф має дуже широкий спектр функціональності: виконавець танцю, організатор, режисер, постановник, керівник творчого колективу, викладач-вихователь, адміністратор, дослідник-мистецтвознавець тощо. Відповідно, широким є і перелік компетентностей, якими він має володіти. Цей перелік не є статичним, він постійно змінюється та доповнюється.

Саме тому вважаємо, що тема дослідження здобувача Чжицяна Лю має актуальність на сьогодні та перспективу подальшого розвитку. Вона є однаково важливою для освітньої науки та практики Китаю та України в напрямку розвитку

підготовки майбутніх учителів-хореографів. Досвід КНР у цій галузі освіти заслуговує на особливу увагу, оскільки її внесок в розвиток до хореографічно-педагогічної світової скарбнички освіти є досить великим та самобутнім. Тому, на наш погляд, вибір теми дослідження є слушним і зумовлений об'єктивними потребами дослідження розвитку хореографічної та педагогічної освіти як в КНР, так і в Україні.

Дисертант розробляв основні ідеї свого дослідження в межах науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди «Сучасні освітньо-виховні технології в підготовці вчителів» (державний реєстраційний номер 0111U008876) та «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер 0120U104987).

Можемо підтвердити, що наукова новизна дослідження визначається тим, що в роботі *вперше* узагальнено зміст формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР та України, визначено їх спільні характеристики (мета, завдання, компоненти, спрямування, вплив тенденцій глобалізації та діджиталізації), які узгоджуються з провідними світовими концепціями формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів, а також особливості (методи формування, акценти у підборі навчальних дисциплін, інфраструктурне та нормативне забезпечення, інституційна підтримка з боку закладів освіти та держави тощо); а також окреслено сучасні особливості формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР засобами змішаного навчання через системи дистанційної освіти. Наголосимо, що така робота потребувала від дисертанта значних зусиль щодо компаративного аналізу стандартів освіти за хореографічними та педагогічними спеціальностями, різноманітних підходів та методів дослідження, опрацювання у співставленні значного обсягу нормативних джерел, які регулюють вимоги до викладачів, обох країн.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Чжицяна Лю має чітку структуру, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (199 найменувань, з них 122 — іноземними мовами), додатків. Загальний обсяг дисертації становить 228 сторінок, основний зміст викладено на 183 сторінках. Робота містить 1 малюнок, 1 таблицю та додатки. Метою дослідження є здійснити порівняльний аналіз теорії та практики формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР і України для визначення напрямів взаємного застосування найкращих педагогічних надбань.

Достовірність результатів дослідження забезпечується опорою на вдало підібрані наукову методологію, коректно сформульовані вихідні теоретичні положення і понятійно-термінологічний апарат, багаторічним вивченням проблеми (робота здійснювалася в три етапи з 2017 по 2023 роки), використанням комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, адекватних його об'єкту, предметові та завданням, узагальненням досвіду формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР.

Результати дослідження можуть застосовуватися під час викладання таких навчальних курсів: «Хореографія», «Культура та мистецтво», «Музичне мистецтво», «Педагогіка», «Загальна педагогіка», «Порівняльна педагогіка», «Педагогіка вищої школи» тощо, а також в процесі перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових виданнях. Основний зміст і результати дослідження подано у достатній кількості наукових і навчальних публікацій, а саме 8 працях: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у виданнях, що включені до наукометричної бази даних Web of Science, 4 тез доповідей у збірках матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Зміст дисертації, її завершеність та оформлення. Здобувач на

достатньому науковому рівні обґрунтував вибір теми, її актуальність, визначив мету, завдання, об'єкт, предмет, методологічні й теоретичні основи, аргументував використання обраних методів дослідження.

У *першому розділі* досліджено та визначено хореографічну освіту як об'єкт міждисциплінарного наукового дискурсу. Охарактеризовано її концептуальні засади через поєднання різних наукових напрямів: філософії, культурології, мистецтвознавства, педагогіки, сценічного та театрального мистецтва, фізичної підготовки, хореографії тощо. Дисертантом визначено, що комплексна природа хореографії, її інтегральний характер зумовлюють багатозначність трактування цього феномена як об'єкта соціокультурної, художньої та педагогічної рефлексії. Дисертант у своїх судженнях спирається на міждисциплінарний підхід до розуміння хореографії, розширення традиційно властивих для хореографічної освіти понять дослідження в сучасному суспільстві та освіті, що зумовлено наявністю численних авторських тлумачень, які зумовлені різними парадигмальними підходами та дослідницькими завданнями.

Також у розділі визначається особливість професіоналізації саме викладачів хореографів. Основна думка здобувача полягає в тому, що у сучасному світі поступово все більшого визнання набуває усвідомлення того, що реалії життя створюється через поєднання багатьох культурних феноменів із власними дискурсами особистості. Це спонукає до формування нового стилю мислення сучасної людини. У зв'язку з цим в галузі хореографічної освіти гостро постає необхідність у підготовці фахівців, котрі б добре розумілися на анатомо-фізіологічних та психологічних особливостях окремих вікових категорій, вміло застосовували ці знання у викладацькій практиці.

У *другому розділі* роботи проаналізовані організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх вчителів у вищих педагогічних закладах КНР. Наголошено на становленні сучасної системи педагогічної освіти через визначення її етапів (дисертантом визначено шість етапів розвитку починаючи з середини ХХ століття і до тепер). Обґрунтовано, що професійна підготовка майбутніх

вчителів-хореографів є складним довготривалим багатокomпонентним процесом, який спрямований одночасно на професійне оволодіння танцювальною майстерністю та опанування загальнопедагогічних та спеціальних компетентностей. А також визначено основні методологічні підходи до наповнення змісту освітніх програм підготовки майбутніх вчителів-хореографів у КНР: компетентнісний, культурологічний, жанровий, індивідуально-діяльнісний, морально-естетичний, виховний.

У *третьому розділі* здобувач аналізує вимоги до підготовки хореографів в Україні та КНР. Виявлено що Стандарти для різних рівнів освіти в Україні не містять вимог щодо компетентностей та програмних результатів навчання, які безпосередньо забезпечували б естетичний розвиток здобувача освіти. Законодавство КНР містить загальну вимогу до обов'язкового естетичного виховання на всіх рівнях у системі формальної освіти, це забезпечується через освітні компоненти. Проаналізовані освітні програми ЗВО КНР, які здійснюють підготовку вчителів-хореографів, містять окремі освітні компоненти естетичного спрямування.

Загальні висновки дослідження є логічно структурованими, відповідають змісту завдань дослідження та висвітлюють положення, які дозволяють говорити, що дисертант в науковій роботі в цілому досяг мети дослідження.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертантом результатів, вважаємо за доцільне назвати деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання:

1. В роботі визначаються актуальні напрями вдосконалення педагогічного інструментарію як передумови оновлення сучасних систем формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів України та КНР, дисертант декілька разів в роботі звертається до цього інструментарію (Розділ 2, Розділ 3). Вважаємо, було б доцільно викласти напрацювання автора консолідовано в окремому пункті третього розділу, де окреслити всі проаналізовані методи.

2. Метою роботи є здійснити порівняльний аналіз теорії та практики формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР і України для визначення напрямів взаємного застосування найкращих педагогічних надбань. Дисертант детально описав організаційно-педагогічні засади, зміст та процес формування професійних компетентностей майбутніх вчителів-хореографів у закладах вищої освіти КНР у Розділі 2. Робота тільки виграла б, як би за аналогічними критеріями було описано и досвід України.

3. Автор дослідження продемонстрував вміння застосування методів згорнуто-графічної подачі інформації (таблиці, малюнки). На наш погляд робота виграла б, якби такий метод подачі інформації було застосовано під час викладення результатів дослідження взаємозбагачення досвіду формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у закладах вищої освіти України та КНР в пункті 3.3. Це значно спростило сприйняття матеріалу.

4. В цілому нам імпонує обґрунтованість висновків та рекомендацій дисертанта за результатами дослідження. Однак дискусійним вважаємо ключові детермінанти, що зумовлюють якість підготовки майбутніх учителів хореографії, перелічені здобувачем у загальних висновках 4. На наш погляд така класифікація є дещо обмеженою. Перелік детермінант може бути ширшим в залежності від країни, соціально-економічних та інших умов розвитку освіти та культури в ній.

Проте зазначені дискусійні положення та власне бачення щодо вдосконалення роботи суттєво не впливають на позитивне враження від здійсненого дослідження, його теоретичну та практичну значущість. Засвідчуємо, що робота виконана на високому теоретико-методологічному та практичному рівнях, що дозволяє дійти такого *висновку*: дисертація з теми **«Формування професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів у вищих педагогічних закладах КНР»** здобувача Чжицяна Лю є самостійним завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконано здобувачем особисто за актуальною темою засобами адекватних наукових

методів.

Робота містить нові науково обґрунтовані теоретичні та практично значущі результати проведених здобувачем досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, вирішують поставлені перед дослідженням завдання, за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням. Дисертація відповідає спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка та вимогам до оформлення дисертаційних досліджень, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01. 2017 № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп.9-15 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167 (назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 608 від 09.06.2021; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 979 від 21.10.2020, № 608 від 09.06.2021, зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022), а її автор Чжицян Лю заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,

директор навчально-наукового методичного

інституту Чорноморського національного

університету імені Петра Могили

Наталія ТЕРЕНТЬСВА

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ТЕРЕНТЬЄВА НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА 2762511722;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 2762511722;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 5E984D526F82F38F0400000047F0290102AF8304;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК";
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 12:16 24.10.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)